

til Hensigt at føre Forslaget, ikke tilbage til den gjældende Anordning, men vel nærmere hen imod den. Jeg skal i Korthed yltre mig om det Forhold, hvori disse Forslag staae til selve Lovforslaget og til den gjældende Anordning. Det første Forslag angaaer den Sætning i § 2, der lyder saaledes: „og skal Enhver afholde sig fra saadant Arbeide i Huset, der er forbundet med Larm, som kunde forstyrre den offentlige Gudstjeneste“. Jeg mener, at det er vensynligt, at der findes et Misforhold Sted i dette Forbud, forsaavidt det er rettet mod Arbeide udenfor Huset og forsaavidt det er rettet mod Arbeide i Huset, og dette Misforhold har sin Grund i en Væksen mellem forskellige Anskuelser om, hvad der maa være Hensigten med Helligdagsanordningen. Enten nemlig kan man gaae ud fra, at kun det skulde være forbudt, der kunde virke forstyrrende paa Gudstjenesten; men i dette Tilfælde vilde der ikke være Grund til at forbyde alt Arbeide, der foretoges udenfor Huset. Aabenbart maatte det da alene være indskrænket til saadant Arbeide udenfor Huset, der foretoges i en nær Omgivelse af det Sted, hvor Gudstjenesten holdtes. Eller ogsaa kan det være Hensigten af Anordningen at forbyde Alt, hvad der forstyrrer Helligdagens Character i det offentlige Liv, hvorefter Helligdagen skulde være betragtet som Hviledag, hvor man bør hvile fra den daglige Travlhed, og saaledes kunde faae Tid til at komme ihu, at man har noget Andet og Mere at leve for end det blotte daglige Brød. I dette Tilfælde vil imidlertid Forbud af Arbeide i Huset ikke kunne indskrænkes saaledes, som skeet er i Forslaget, til saadant Arbeide, der kunde forstyrre den offentlige Gudstjeneste, men maa udstrækkes til alt Arbeide, der afbryder den almindelige Stillehed og Ro, altsaa alt Arbeide, der er forbundet med Støi og Larm. Det er dette Synspunct, jeg antager for at være det rette, og det er i Henhold hertil, at jeg har stillet et Forslag, der nærmer Paragraphen til de Udtryk, der ere brugte i den gjældende Anordning. Der er i det Forslag, jeg har stillet, ikke blot Tale om Arbeide, der foretages i Huset, men det hedder: „ei heller Noget foretages i Huset osv.“ Dette er skeet med Hens-

syn til Bestemmelsen i den gjældende Anordning, hvor der ikke blot forbydes egentligt Arbeide, men ogsaa Forlystelser. Nu kan det vel synes, som om det var overflødig at stille et Forbud mod Forlystelser, der maatte finde Sted fra Kl. 9 om Morgenen indtil Kl. 4 om Eftermiddagen; men man kan dog i saa Henseende ikke berolige sig, saafremt ethvert saadant Forbud blev hævet. Om der ikke var Tale om egentlige Forlystelser, kunde man dog slet ikke vide, om man ikke kunde falde paa f. Ex. at holde Dandsøvelser med Musik eller gymnastiske Øvelser, der udføres efter Commando, maaffee for aabne Vinduer, og dertroer jeg, at de Fleste ville være enige med mig, at dette vilde være i høi Grad anstødeligt. Saameget om mit første Forslag.

Mit andet Forslag angaaer det Sted i § 2, der nævner som en Undtagelse: „Det fornødne Markarbeide i Sædes og Høsttiden.“ Det forekommer mig at være et lidet heldigt Udtryk, naar der i Lovforslaget er undtaget som tilladt det fornødne Markarbeide i Sædes og Høsttiden; thi naar, hvad vi maae antage, i Lovsproget ikke noget Ord er sat overflødig, saa troer jeg, at naar Ordet „fornødent“ betones, vil derved forstaaes det Arbeide, som virkelig kan gjælde for fornødent paa vedkommende Tid, og saaledes vil altsaa en Kilde være aabnet til mangfoldige Vilkaarligheder, mangfoldige Klager og mangfoldige Bøværigheder. Det var derfor min første Tanke at føre Lovforslaget tilbage til de Udtryk, der ere brugte i Anordningen, hvor nemlig det tilladte Arbeide er indskrænket til det, der ikke længere kan opfattes paa Grund af ugunstigt Veirlig, men jeg har opgivet denne Tanke, fordi jeg fandt, at disse Ord indeholdt en Regel, der, nærmere beseet, aldeles ikke er nogen Regel; thi — jeg tænker her paa Høstarbeide — ved Arbeide, der maa foretages inden en kort Tidsfrist og kun kan foretages ved gunstigt Veirlig, der mener jeg, det er umuligt at afgjøre, om et saadant Arbeide kan opfattes; det er først bagefter, at man kan komme til Wisshed om, hvorvidt Arbeidet kunde have været opfat, eller om hvad og hvormeget der er tabt ved en saadan Opfattelse, og det især, naar der er Tale om et Klima som vort, hvis stadige Character kun kan betegnes ved Ustaa-